

Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Судові та правоохоронні органи України»

Мета навчальної дисципліни

Метою курсу «Судові та правоохоронні органи України» є підготовка фахівця-юриста, який володіє основами чинного законодавства про правові норми діяльності судових та правоохоронних органів України.

Завдання дисципліни: надати студентам систему теоретичних знань та сформувані практичні навички щодо правильного застосування законодавства про судові та правоохоронні органи.

Передумовою до вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» є оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін Теорія держави і права України та Конституційного права України.

Засвоївши матеріал курсу, студенти **повинні знати:**

- функції, завдання, структуру та систему судових та правоохоронних органів України;

- вимоги до осіб, які забезпечують діяльність судових та правоохоронних органів України;

- нормативно-правові акти, які регламентують діяльність судових та правоохоронних органів України;

- практику застосування судовими та правоохоронними органами правових норм та ін.

- законодавство, яке регулює побудову та правовий статус органів, які здійснюють судову владу, а також інших правоохоронних органів;

Уміти:

- тлумачити положення статей законодавства про судові та правоохоронні органи;
- визначати повноваження судових та правоохоронних органів щодо розмежування компетенції по практиці застосування законодавства.

- характеризувати сутність судової влади, її ознаки, принципи та методи реалізації;

- характеризувати сутність правоохоронної діяльності, систему та структуру правоохоронних органів, шляхи удосконалення їх роботи;

- тлумачити чинне законодавство про судоустрій, про порядок створення і функціонування правоохоронних органів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Вступ. Судові органи

Тема 1. Вступ до курсу

Тема 2. Поняття правоохоронних та правозахисних органів

Тема 3. Судова система України

Змістовий модуль 2. Правоохоронні та правозахисні органи

Тема 4. Прокуратура

Тема 5. Міністерство внутрішніх справ. Органи внутрішніх справ

Тема 6. Поліція: поняття, завдання, структура

- Тема 7. Органи служби безпеки України
- Тема 8. Національне антикорупційне бюро України. ДБР
- Тема 9. Органи досудового розслідування.
- Тема 10. Органи та установи юстиції.
- Тема 11. Правове регулювання адвокатури
- Тема 12. Організаційна побудова нотаріату в Україні.

Короткий зміст дисципліни.

Предмет, основні поняття, система курсу Судові та правоохоронні органи України.

Предмет і система курсу "Судові та правоохоронні органи України". Поняття правоохоронного органу. Правоохоронна діяльність, її основні ознаки та напрямки діяльності. Законодавчі джерела курсу, їх класифікація. Значення курсу "Судові та правоохоронні органи України". Основні поняття курсу "Судові та правоохоронні органи України", а також предмет і система курсу. Поняття судової діяльності. Значення курсу "Судові та правоохоронні органи України" для вивчення інших юридичних дисциплін. Загальна характеристика правоохоронної діяльності держави: поняття, зміст, ознаки, види. Поняття правоохоронної діяльності та її основні ознаки. Ознаки правосуддя та його визначення. Конституційні та галузеві принципи правосуддя та їх характеристика.

Правоохоронні органи держави: поняття, система та загальна характеристика. Види правоохоронних органів та їх повноваження. Координація правоохоронної діяльності. Правозахисні органи.

Історія становлення судової системи в Україні. Історія генези адвокатської діяльності в Україні. Історія становлення нотаріальної діяльності.

Європейські стандарти у галузі судочинства.

Поняття та ознаки судової влади

Генезис інституту судової влади в Україні. Поняття судової влади, її характерні ознаки. Форми реалізації судової влади. Функції судової влади. Поняття принципів судової влади. Їх система і значення. Поняття та складові судової системи: рівні (ланки) та судові інстанції. Принципи побудови судової системи. Місцеві суди: види, склад, повноваження. Голова суду: порядок призначення і повноваження. Вищі спеціалізовані суди: види і повноваження. Структурний склад вищого спеціалізованого суду. Місце Верховного суду України у судовій системі. Завдання та основні принципи діяльності Конституційного Суду України. Повноваження Конституційного Суду України. Склад, порядок формування Конституційного суду України. Вимоги, що ставляться до кандидатів у судді Конституційного Суду України. Форми звернення та суб'єкти, які мають право звертатися до Конституційного Суду України. Рішення і висновки Конституційного Суду України, їх значення. Склад, порядок формування та статус суддів Конституційного Суду України. Повноваження Голови Конституційного Суду України та його заступників. Органи, які забезпечують функціонування судової влади. Статус, повноваження та система органів державної судової адміністрації. Вища Рада правосуддя: статус, склад та порядок обрання та повноваження. Порядок обрання складу порядку формування та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії судів України. Національна школа суддів України: статус і структура. Органи суддівського

самоврядування: завдання, види, повноваження. Діяльність органів суддівського самоврядування. Функції та завдання органів суддівського самоврядування. Збори суддів. Рада суддів України, З'їзд суддів України. Суддя – носій судової влади. Гарантії незалежності суддів. Вимоги, що ставляться до кандидатів на посаду судді. Обрання на посаду судді безстроково. Обов'язки судді Обмеження судді. Вимоги антикорупційного законодавства щодо суддів. Особливості юридичної відповідальності суддів. Приводи та підстави дисциплінарної відповідальності судді. Процедура дисциплінарного провадження стосовно суддів. Кваліфікаційне оцінювання судді. Звільнення судді з посади: підстави, порядок, правові наслідки. Право судді на відставку. Соціальне та матеріальне забезпечення суддів. Присяжні як носії судової влади. Вимоги до присяжних. Списки присяжних. Гарантії діяльності присяжних під час виконання ними своїх обов'язків у суді.

Правові основи прокурорської діяльності

Виникнення, становлення і розвиток прокуратури. Місце прокуратури в системі органів державної влади Правові основи прокурорської діяльності Завдання прокурорської діяльності Засади організації та діяльності прокуратури: поняття, класифікація і характеристика.

Система органів прокуратури.

Система органів прокуратури. Функції прокуратури України на сучасному етапі. Їх загальна характеристика. Правовий статус прокурорів. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора. Зайняття посади прокурора місцевої прокуратури. Звільнення прокурора з посади. Адміністративні посади в органах прокуратури. Дисциплінарна відповідальність прокурора. Дисциплінарне провадження щодо прокурора. Прокурорське самоврядування: завдання та організаційні форми. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів: склад та повноваження.

Поняття, система та завдання органів внутрішніх справ

Місце органів внутрішніх справ в системі правоохоронних органів. Поняття, завдання, основні напрямки діяльності та система органів внутрішніх справ. Структура і компетенція Міністерства внутрішніх справ України. Призначення Міністра внутрішніх справ та його повноваження.

Поліція: поняття, завдання, структура

Національна поліція: поняття, завдання, система, принципи поліції . Правовий статус і вимоги до осіб, які приймаються на службу в поліцію.

Органи служби безпеки України

Поняття органів Служби безпеки України: основні завдання та повноваження. Структура Центрального управління Служби безпеки України і його компетенція. Регіональні органи та орган військової контррозвідки Служби безпеки України. Поняття оперативно-розшукової діяльності, її завдання та органи, на які вона покладена. Кадри Служби безпеки України. Правові гарантії осіб, які беруть участь у забезпеченні державної безпеки. Права та обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Контроль та нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

Національне антикорупційне бюро України. ДБР

Національне антикорупційне бюро України: правові основи, завдання та принципи. Загальна структура Національного антикорупційного бюро України. Директор Національного антикорупційного бюро України: вимоги, порядок призначення та повноваження. Статус працівників Національного антикорупційного бюро України. Повноваження Національного антикорупційного бюро України.

Державне бюро розслідувань: правові основи, завдання та принципи. Система і структура ДБР. Статус працівників ДБР. Повноваження ДБР.

Органи досудового розслідування

Поняття досудового слідства в Україні. Головне слідче управління МВС України, його склад, структура та компетенція. Структура Головного слідчого управління податкової міліції. Поняття досудового слідства. Процесуальний статус слідчого. Начальник слідчого відділу, його права. Структура головного слідчого управління податкової міліції. Слідчі податкової міліції. Вимоги до кандидатів на посаду слідчого податкової міліції. Контроль і нагляд за діяльністю органів досудового слідства. Дізнання як одна із форм досудового слідства. Завдання та основні принципи. Поняття органів дізнання, їх система, структура. Форми дізнання. Строки провадження дізнання.

Правове регулювання діяльності адвокатури

Поняття та сутність інституту адвокатури. Правове регулювання адвокатської діяльності. Принципи адвокатської діяльності. Організаційні форми діяльності адвокатури. Спілки та асоціації адвокатів Види адвокатської діяльності.

Статус адвоката. Адвокатське самоврядування

Статус адвоката: вимоги та порядок набуття.

Права та обов'язки адвоката. Адвокатська таємниця. Основні принципи адвокатської етики. Гарантії адвокатської діяльності. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Адвокатське самоврядування. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: склад, структура та повноваження. Безоплатна правова допомога: види, право на надання та отримання.

Органи та установи Юстиції

Органи та установи юстиції: система та правові засади. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання та статус. Повноваження Міністерства юстиції України. Головні територіальні управління юстиції. Районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції: структура та повноваження. Органи виконання рішень суду. Державна кримінально - виконавча служба України. Органи державної реєстрації. Державна архівна служба України. Державна служба з питань захисту персональних даних України. Підвідомчі установи та державні підприємства юстиції.

Організаційна побудова нотаріату в Україні

Поняття нотаріату та нотаріальної діяльності, її форми, правові основи та гарантії здійснення. Право на заняття нотаріальною діяльністю. Статус нотаріуса, його права та обов'язки. Організаційна побудова нотаріату в Україні. Особливості приватної

нотаріальної діяльності: порядок реєстрації та вимоги до робочого місця
Відповідальність нотаріуса Підстави і порядок зупинення та припинення нотаріальної
діяльності приватного нотаріуса Нотаріальні дії: порядок та правила вчинення .

3. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України: Текст основного Закону з офіц. тлумаченнями Конституційного Суду України. Огляд і коментарі В.Ф. Погорілка та В.Л.Федоренка. К.: Наукова Думка, 2006. 212 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012р.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р.
4. Кримінально-виконавчий кодекс [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.ua/laws/show>
5. Закон України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991р
6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5.07.2012р.
7. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992р.
8. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992р.
9. Закон України „Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.93.
10. Закон України про судоустрій та статус суддів від 7.02.2010 //ВВР України,2010,№ 41-42
11. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С.18-24.
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С. 36-62.
13. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – Київ, 1996. – С. 12-17.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.
15. Про концепцію судово-правової реформи в Україні: Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 р. // Голос України. – 1992. – 12 серпня.
16. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Затв. Указом Президента України № 1138/2000 від 17.10.2000 // Офіц. вісн. України. — 2000. — № 42
17. Постанова Кабінету Міністрів України —Про затвердження граничної чисельності працівників центрального апарату Державного департаменту з питань виконання покарань» № 286 від 01.03.99 // Офіц. вісн. України. — 1999. — № 9.
18. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затв. наказом Мін'юсту України № 18/5 від 18 червня 1994 р. Законодавство України про нотаріат // Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 1998. — № 5.
19. Інструкція про проведення дізнання у Збройних Силах України: Затв. наказом Міністра оборони України № 235 від 28.08.95 (Відомче видання).

Допоміжна

1. Бандурка А. М. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник. — Харьков: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел МВД Украины, 1999.
2. Бандурка О. М. Оперативно-розшукова діяльність: Підручник. — Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ МВС України, 2002. — Ч. 1. 34. Бойко В. Ф. — Мала судова реформа в Україні: необхідність, сутність, проблеми та перспективи: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002.
3. Волвенко П.В. Діяльність Конституційного суду України щодо тлумачення Конституції України: теоретичний аспект: Дис. ... канд. юрид.наук (12.00.01) // НАВСУ.- Київ: – 2006 р. – 225 с.
4. Кадикало О.І. Офіційне тлумачення норм Конституції і законів Конституційними Суди (на прикладі України та країн СНД) :Дис. ... канд.юрид. наук (12.00.02) // КНУВС. – Київ: – 2010 р. – 197 с.
5. Корейба І.В. (Корейба Ігор Вячеславович) Конституційний Суд України в системі органів правової охорони Конституції України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.02) / НАВС. – Київ, 2011. – 20 с.
6. Концепція реформування системи Міністерства внутрішніх справ України на період до 2006 року. — К., 2002.
7. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини): Навч. посіб. / За ред. О. М. Джузи. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
8. Ляш О.А., Галаган В.І., Моргун В.І. Організація судових та правоохоронних органів: Навч. посібник. -К.: Ун-т «Україна», 2004.-318с.
9. Організація судової влади в Україні: Перший аналіз нормативного змісту Закону України —Про судоустрій України / За ред. А. О. Селіванова. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
10. Погорецький М. Протоколи оперативно-розшукових заходів з відповідними додатками, складені оперативно-розшуковими підрозділами, — новий вид доказів у кримінальному процесі // Вісн. Академії правових наук України. — 2002. — № 1(28).
11. Правоохоронні органи України: Курс лекцій / А. П. Гель, Г. С. Семаков, Д. П. Цвігун. — К.: МАУП, 2000.
12. Правоохранительные органы: Конспект лекций. — М.: ПРИОР, 2002.
13. Стефанюк В. С. Судова система України та судова реформа. — К.: Юрінком Інтер, 2001
14. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2002
15. Тюріна О. Правоохоронні органи: питання теоретичного осмислення та нормативного визначення // Право України. — 2001. — № 5.
16. Хавронюк М. І., Мельник М. І. Правоохоронні органи, правоохоронна діяльність: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2002.
17. Корейба І.В. Конституційний Суд України в системі органів правової охорони Конституції України :Дис. ... канд. юрид. наук (12.00.02) // Київський нац. ун-т ім.Т.Шевченка. – Київ, 2011 р. – 236 с.
18. Ксендзюк В.Б. (Ксендзюк, Вікторія Борисівна) Поняття, ознаки та класифікація актів Конституційного суду України/ В.Б. Ксендзюк// Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип.1(80). – С.66-72.

19. Селіванов А.О. (Селіванов Анатолій Олександрович) Конституційні проблеми в сучасній теорії права: Доктрина стабільності та охорони Конституції України в контексті її модернізації та ефективного конституційного правосуддя. – Київ: Логос, 2012. – 151 с.

20. Скомороха В. Окремі питання поділу влади і юрисдикція Конституційного Суду України // Право України. – 2008. – № 5.– С.8-17.

21. Скрипнюк О. Правові акти Конституційного Суду України як джерела сучасного конституційного права України / О. Скрипнюк // Право України. – 2012. – № 3- 4. – С. 404-410.

22. Тихий В. Правова природа Конституційного Суду України, його повноваження, рішення та висновки / В. Тихий // Право України. – 2012. – № 1-2. – С. 97-110.

23. Ткачук А.П. Конституційний Суд у механізмі захисту основних прав і свобод людини: модельний підхід: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.02) / Ін-т ВР України. – Київ, 2012. – 18 с.

24. Ухаль А.М. Поняття «правоохоронні органи» у законодавстві України//Конституційне будівництво в Україні:теорія і практика: Мат.міжн.наук.практ.конференції.-Ужгород,2000.-С.245-248

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>
2. Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Вищий Господарський суд України <http://www.arbitr.gov.ua/>
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Міністерство юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Інформаційно-пошукова система по законодавству «Ліга» <http://www.liga.kiev.ua/>
7. <http://www.nau.kiev.ua/>
8. www.lawukraine.com
9. www.pravovik.com.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

___залік_____

5. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.